

**DG Milieu en
Internationaal**
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Programma Industrie en
Gezondheid

Rijnstraat 8
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

Coördinerend
Beleidsmedewerker

Datum

16 mei 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/148127

memo

Gezondheidseffectrapportage Tata Steel

Aanleiding

- De Expertgroep Gezondheid IJmond heeft geadviseerd een gezondheidseffectrapportage (GER) op te stellen. Dit is een manier om gezondheid een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over de maatwerkafspraken.
- Het is de bedoeling op een zo kort mogelijke termijn een kwalitatief zo goed mogelijk resultaat te bereiken, zodat de GER ook effectief kan worden betrokken bij (de beoordeling van) de maatwerkafspraken. Daarvoor is het nodig dat publicatie eind 2025 plaatsvindt.
- Ten behoeve van de uitvoering van de GER heeft het RIVM recent een methodisch kader¹ opgesteld. Het ministerie van IenW is opdrachtgever voor de GER en ziet dit kader als leidend voor de uitvoering.
- In het kader van de uitvoering moeten een aantal keuzes worden gemaakt. Dit gaat o.a. om het vaststellen van de vraag welke situaties, doelen en eindpunten moeten worden beschouwd. De keuzes die gemaakt worden in de screeningfase geven hiervoor de kaders.
- Deze memo is besproken met (delegaties van) de Expertgroep Gezondheid IJmond, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, VWS, GGD Kennemerland, RIVM en de commissie MER en op basis daarvan verder aangepast.

NB:

In deze notitie wordt gesproken over het HeracleusGroenStaal plan/project. Dat is het plan zoals gedefinieerd in het voornemen tot een projectbesluit van de provincie Noord-Holland. Dit zijn dus de plannen van het bedrijf tot en met 2030 (eerste fase transitie).

Wordt gesproken over het Groen Staal Plan, dan worden niet alleen de plannen tot 2030 bedoeld, maar ook de tweede fase (indicatief rond 2040). In de eindfase daarvan zijn alle Hoogovens en Kooksgasfabrieken gesloten en heeft de fabriek netto-nul CO₂-uitstoot. Welke productiemethoden zullen worden gekozen om de huidige fabrieksonderdelen te vervangen is momenteel nog niet vastgesteld door het bedrijf, dat zich momenteel focust op de eerste fase van de transitie.

Vaststellen nul-situatie, tussen- en toekomstscenario's:

De opdrachtgever stelt vast wat als nul-situatie wordt beschouwd, om een

¹ <https://www.rivm.nl/publicaties/methodisch-kader-gezondheidseffectrapportage-tata-steel-nederland>

vergelijking te kunnen maken met de toekomstscenario's die verwacht worden na uitvoering van de plannen voor vergroening.

- Voor de nulsituatie dient in de GER te worden aangesloten op de nulsituatie in het MER. Hierover is advies uitgebracht door de provincie Noord-Holland² en de Commissie voor de Milieueffectrapportage³. De Commissie adviseert voor het MER twee aparte referentiesituaties in beeld te brengen: de huidige, feitelijk bestaande situatie (niet peiljaar 2019, maar het meest recente representatieve jaar zoals relevant voor de specifieke stof/domein, zie paragraaf 4.3.1 van het advies) en de referentiesituatie inclusief de autonome ontwikkeling (zie paragraaf 4.3.2 van het advies).
- Ervan uitgaande dat Tata Steel deze adviezen overneemt, geldt dit uitgangspunt ook voor de GER.
- Indien andere relevante informatie wordt betrokken, moet worden bezien in hoeverre het peiljaar zich verhoudt tot het peiljaar uit het MER en of de betreffende informatie daarmee representatief is en kan worden gebruikt in de GER.

DG Milieu en Internationaal
Dir. Omgevingsveiligheid & Milieurisico's
Programma Industrie en Gezondheid

Datum
16 mei 2025

Onze referentie
IENW/BSK-2025/148127

De opdrachtgever stelt vast welke tussentijdse situaties en toekomstscenario's binnen de plannen voor vergroening meegenomen dienen te worden.

1. Als hoofdsценario dient te worden aangesloten op de scope van de maatwerkafpraak. Dat wil zeggen: het HeracleusGroenStaalproject zoals gedefinieerd in het MER/projectbesluit plus de aanvullende milieumaatregelen. Dit is ook de variant waarover nu wordt onderhandeld in het kader van de maatwerkafpraak, conform het door het kabinet afgegeven mandaat.

Voor dit scenario dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de 'eindsituatie' en de 'transitiefase'. Met de transitiefase wordt de periode bedoeld waarin de bouw en het testen van nieuwe installaties plaatsvindt, naast de bestaande operatie. Deze fase zorgt mogelijk voor extra (gezondheids)risico's.

Daarnaast dienen twee andere varianten zo goed mogelijk in beeld te worden gebracht ten behoeve van het in perspectief kunnen plaatsen van het hoofdsценario :

2. Het Heracleusproject (in de eindsituatie) *zonder* aanvullende milieumaatregelen (conform MER). Door deze variant in kaart te brengen wordt duidelijk wat de additionele gezondheidswinst is van de beoogde aanvullende milieumaatregelen.
3. De situatie nadat de tweede fase van het Groen Staal Plan is afgerond (na vervanging van de tweede Hoogoven en Kooksfabriek, rond 2040). Hierbij moet worden gekeken of de informatie in het MER toereikend is om een globaal beeld te geven bij de eindsituatie van het complete Groen Staal plan, in acht nemende dat de vervangende techniek voor de vervanging van Hoogoven 6 en Kooksgasfabriek 1 nog niet is vastgesteld. Echter zijn de effecten van sluiting van deze fabrieksonderdelen wel al vast te stellen en kan voor toekomstige vervangende technieken mogelijkserwijs wel een schatting worden gegeven door het bedrijf. Door deze variant in beeld te brengen wordt het perspectief van de totale transitie geschetst

² <https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/01%20Brief%20GS%20aan%20Tata%20Steel%20-%20Advies%20reikwijdte%20en%20detailniveau%20MER%20Heracleus-Groen%20Staal%2020240618.pdf>

³ https://www.commissiemer.nl/docs/mer/p37/p3730/3730_rd_advies_reikwijdte_en_detailniveau.pdf

Ook wordt vastgesteld of de GER-TSN naar 'losse maatregelen' moet kijken en welke dit zijn of (alleen) naar het totaalbeeld waarin geen onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende maatregelen

- De effecten moeten inzichtelijk worden gemaakt op het totaalbeeld. Er hoeft, gelet op de onzekerheden, geen effectinschatting van losse maatregelen te worden gemaakt.

Vaststellen van doelen en uitkomstmaten

Het uitvoeren van GER-TSN kan verschillende doelen of functies hebben.

Afhankelijk van de doelstelling kunnen de resultaten op verschillende wijze worden weergegeven

De GER-TSN heeft als doelstelling

- Op een zo kort mogelijke termijn een kwalitatief zo goed mogelijk resultaat bereiken, zodat de GER ook effectief kan worden betrokken bij (de beoordeling van) de maatwerkafspraken.
- Het zo volledig mogelijk in kaart brengen van de gezondheidseffecten van de Groen Staal Plannen van Tata Steel.

De achterliggende functies zijn:

- a. Beleidsmakers en besluitvormers inzicht geven in de gezondheidsgevolgen van de Groen Staal plannen. Dit vormt input voor de discussie (buiten de scope van deze opdracht) over bijvoorbeeld de maatwerkafspraken.
- b. de impact op gezondheid verder verminderen in bijvoorbeeld de uitwerking (door het bedrijf) van de ontwerpen, de bouw en voor de tweede fase van de Groen Staal Plannen.
- c. Omwonenden en belanghebbenden inzicht geven in de te verwachten gezondheidseffecten van de Groen Staal plannen in de komende jaren.

Vanuit de doelen kunnen de gezondheidkundige uitkomstmaten die inzichtelijk moeten worden gemaakt, worden bepaald. Die zijn relevant voor de besluitvorming en/of communicatie. De DALY (Disability Adjusted Life Years), een maat voor de ziektelast, is door het kabinet genoemd als een relevante uitkomstmaat.

- In algemene zin geldt dat de stoffen moeten worden gebruikt die in het methodisch kader voor de GER zijn beschreven, op de daar voorgeschreven wijze.
- Voor benzeen geldt dat dit moet worden meegenomen in lijn met het MER.
- Voor ultrafijnstof geldt dat dit niet kwantitatief kan worden meegenomen omdat emissiemetingen aan de bron technisch niet mogelijk zijn, en er daarom geen inzicht is op de exacte impact van de huidige of toekomstige installaties op ultrafijnstof. Gezien de significante impact op de gezondheid is het wel wenselijk om de ontwikkeling van UFP en de gezondheidseffecten daarvan kwalitatief te beschrijven. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van data uit immissiemetingen.
- Uitkomsten dienen zoveel mogelijk eenduidig en uniform te worden gepresenteerd, indien mogelijk in dezelfde eenheid en bij voorkeur in de vorm van risico-DALY's, conform het voorstel van RIVM.

**DG Milieu en
Internationaal**
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Programma Industrie en
Gezondheid

Datum
16 mei 2025

Onze referentie
IENW/BSK-2025/148127

- Uitkomsten dienen bij voorkeur de worden gepresenteerd zoals in het RIVM-rapport uit 2023⁴, waarbij voor verschillende woonclusters in de IJmond de ziektelast in kaart wordt gebracht voor leefomgevingsaspecten, en daarbij voor zover mogelijk uitsplitsing plaatsvindt tussen bronnen op het Tata Steel terrein en overige bronnen (conform het MER), zodat de uitkomsten in perspectief kunnen worden gezien van de totale ziektelast als gevolg van (milieu)risico's in de leefomgeving.
- Uitkomsten dienen waar mogelijk te worden afgezet tegen gezondheidkundige advieswaarden, in lijn met het MER. Aangetekend wordt dat dat betekent dat er voor verschillende stressoren zicht moet zijn op de totale blootstelling.
- De GER-TSN zal gebaseerd worden op bestaande metingen en bronnen. Er zal ten behoeve van de GER-TSN geen additioneel onderzoek worden gedaan.
- Tenslotte dient zoveel als mogelijk congruentie met het milieueffectrapport te worden betracht.

DG Milieu en Internationaal
 Dir. Omgevingsveiligheid & Milieurisico's
 Programma Industrie en Gezondheid

Datum
 16 mei 2025

Onze referentie
 IENW/BSK-2025/148127

Overig

- Ten behoeve van de kwaliteitsborging wordt een interne klankbordgroep ingericht met deelnemers van OD NZKG, Commissie MER, Expertgroep Gezondheid IJmond, provincie Noord-Holland, ministerie van IenW en ministerie van KGG.
- Daarnaast vindt extern overleg plaats met Tata Steel (ten behoeve van het aanleveren van informatie) en met omwonenden.
- Mochten bovenstaande instructies onvoldoende houvast geven, dan treden opdrachtgever en opdrachtnemer in overleg.

⁴ [De bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving | RIVM](#)